

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ
«ΣΧΟΛΙΚΗ ΒΙΑ ΚΑΙ ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΣ»
Θεσσαλονίκη, 8 - 10 Απριλίου 2016
Μουσικό Σχολείο Θεσσαλονίκης

ΥΠΟ ΤΗΝ ΑΙΓΙΔΑ
ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Διοργάνωση
Περιφερειακή Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Κεντρικής
Μακεδονίας - Παρατηρητήριο Πρόληψης της Σχολικής Βίας και του Εκφοβισμού

Πρόεδρος Συνεδρίου

Παναγιώτης Ζ. Ανανιάδης

Περιφερειακός Διευθυντής Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Κεντρικής Μακεδονίας, Πρόεδρος ΕΣΥΔΠ Κεντρικής Μακεδονίας

Προεδρείο Επιστημονικής Επιτροπής

Αλέξανδρος Κόπτσης, Σχολικός Σύμβουλος Π.Ε.
Χρήστος Ρουμπίδης, Σχολικός Σύμβουλος Δ.Ε.
Σταύρος Γρόσδος, Σχολικός Σύμβουλος Π.Ε.
Αρμόδιος Τσιβάς, Σχολικός Σύμβουλος Π.Ε.
Ευαγγελία Βόλνα, Εκπαιδευτικός
Τριαντάφυλλος Σερμέτης, Εκπαιδευτικός

Μέλη Επιστημονικής Επιτροπής

Γιώργος Γρόλιος, Καθηγητής Π.Τ.Δ.Ε. του Α.Π.Θ.
Κωνσταντίνος Μπίκος, Καθηγητής Τμήματος Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής Α.Π.Θ
Χαράλαμπος Τζορμπατζούδης, Καθηγητής Τμήματος Φ. Αγωγής και Αθλητισμού Α.Π.Θ
Μαρίνα Ματθαιουδάκη, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Τμήματος Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας Α.Π.Θ
Αθανάσιος Αϊδίνης, Επίκουρος Καθηγητής Π.Τ.Δ.Ε. του Α.Π.Θ.
Δέσποινα Δεσλή, Επίκουρος Καθηγητής Π.Τ.Δ.Ε. του Α.Π.Θ.
Αναστάσιος Λιάμπας, Επίκουρος Καθηγητής Π.Τ.Δ.Ε. του Α.Π.Θ.
Ελένη Ντρενογιάννη, Επίκουρη Καθηγήτρια Π.Τ.Δ.Ε. του Α.Π.Θ.
Χρήστος Τσιρώνης, Επίκουρος Καθηγητής Τμήματος Θεολογίας Α.Π.Θ
Μαρία Χατζηελευθερίου, Διευθύντρια Παιδοψυχίατρος Κέντρου Ψυχικής Υγείας Βόλου
Κωνσταντίνος Γιαννόπουλος, Πρόεδρος Δ.Σ. «Χαμόγελο του Παιδιού»
Στέφανος Αλεβίζος, Ψυχολόγος Χαμόγελο του Παιδιού
Νικόλαος Ακριτίδης, Προϊστάμενος Επ. και Παιδ. Καθοδήγησης Π.Ε. Κεντρικής Μακεδονίας
Κωνσταντίνος Κεραμιδάς, Προϊστάμενος Επ. και Παιδ. Καθοδήγησης Δ.Ε. Κεντρικής Μακεδονίας
Ιωάννης Αδαμόπουλος, Σχολικός Σύμβουλος Δ.Ε
Σουλτάνα Λευκοπούλου, Σχολική Σύμβουλος Δ.Ε
Κατερίνα Σουσαμίδου, Σχολική Σύμβουλος Π.Ε
Πολύβιος Στράντζαλης, Σχολικός Σύμβουλος Δ.Ε
Θεοδώρα Χασεκίδου - Μάρκου, Σχολική Σύμβουλος Δ.Ε
Αμαλία Καραμήτρου, Εκπαιδευτικός

Προεδρείο Οργανωτικής Επιτροπής

Χρήστος Ρουμπίδης, Σχολικός Σύμβουλος Δ.Ε.
Αλέξανδρος Κόπτσης, Σχολικός Σύμβουλος Π.Ε.
Σταύρος Γρόσδος, Σχολικός Σύμβουλος Π.Ε
Αρμόδιος Τσιβάς, Σχολικός Σύμβουλος Π.Ε
Ευαγγελία Βόλνα, Εκπαιδευτικός
Τριαντάφυλλος Σερμέτης, Εκπαιδευτικός

Μέλη Οργανωτικής Επιτροπής.

Δημήτριος Αλβανός, Εκπαιδευτικός
Χριστίνα Βανάκου, Εκπαιδευτικός
Μαρία Βεκηδημητριάδου, Εκπαιδευτικός
Στέλλα Ελληνίδου, Εκπαιδευτικός
Έφη Ευαγγέλου, Εκπαιδευτικός
Χρυσούλα Ζιώγα, Εκπαιδευτικός
Κωνσταντίνος Ηλιάδης, Εκπαιδευτικός
Πέτρος Κωνσταντινίδης, Εκπαιδευτικός
Ελένη Μοσχοπούλου, Εκπαιδευτικός
Ελένη Μπαρμπουνάκη, Εκπαιδευτικός
Θάλεια Μπουρίδου, Εκπαιδευτικός
Χρύσα Πρασά, Εκπαιδευτικός
Αρετή Πρώτσου, Εκπαιδευτικός
Κρυσταλλία Στάικου, Εκπαιδευτικός
Τριανταφυλλιά Σωτηριάδου, Εκπαιδευτικός
Χρήστος Ταξίδης, Διευθυντής 3^{ου} ΠΣ Ευόσμου
Αλεξία Τσελεντάκη, Εκπαιδευτικός
Τάνια Τσιακίρη, Εκπαιδευτικός
Γεώργιος Φανάρας, Εκπαιδευτικός
Μαρία Χατζή, Εκπαιδευτικός

Συνοπτικό Πρόγραμμα Συνεδρίου

Παρασκευή 8 Απριλίου 2016

Αμφιθέατρο Μουσικού Σχολείου Θεσσαλονίκης

17.30-20.30

17:30-18:30 Προσέλευση Συνέδρων

18:30-19:00 Μαθητική Χορωδία του Μουσικού Σχολείου Θεσσαλονίκης

19:00-19:30 Επίσημη Έναρξη του Συνεδρίου-Χαιρετισμοί

19:30-20:30 Κεντρικές Ομιλίες

Σάββατο 9 Απριλίου 2016

Μουσικό Σχολείο Θεσσαλονίκης

08.30-20.30

08:30-09:00 Προσέλευση Συνέδρων-Εγγραφές

09:00-10:30 1η Ομάδα Παράλληλων Συνεδριών

10:30-12:00 2η Ομάδα Παράλληλων Συνεδριών

12:00-12:30 Διάλειμμα-Καφές

12:30-14:00 Συμπόσιο 1

14:00-16:00 Διάλειμμα

16:00-17:30 3η Ομάδα Παράλληλων Συνεδριών

17:30-19:00 Συμπόσιο 2

19.30 Θεατρική παράσταση - Ελληνικό Playback Θέατρο

Κυριακή 10 Απριλίου 2016

Μουσικό Σχολείο Θεσσαλονίκης

09.00-15.00

09:00-11:00 Βιωματικά Εργαστήρια Α΄ κύκλος

11:00-12:30 4η Ομάδα Παράλληλων Συνεδριών

12:30-14:30 Βιωματικά Εργαστήρια Β΄ κύκλος

14:30-15:00 Ολομέλεια

15:00 Λήξη του Συνεδρίου

Παρασκευή 8 Απριλίου 2016

Αμφιθέατρο Μουσικού Σχολείου Θεσσαλονίκης

17:30-18:30 Προσέλευση

18:30-19:00 Έναρξη - Χορωδία Μουσικού Σχολείου Θεσσαλονίκης

Προεδρείο:

Παναγιώτης Ζ. Ανανιάδης, Περιφερειακός Διευθυντής Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Κεντρικής Μακεδονίας

Αλέξανδρος Κόπτσης, Σχολικός Σύμβουλος Π.Ε.

Χρήστος Ρουμπίδης, Σχολικός Σύμβουλος Δ.Ε.

Ευαγγελία Βόλνα, Εκπαιδευτικός

19:00-19:30 Επίσημη έναρξη του Συνεδρίου-Χαιρετισμοί

19:30-20:00 “Σχολική Βία και Εκφοβισμός: Η εθνική στρατηγική για την πρόληψη και την αντιμετώπιση του φαινομένου”

Βασιλική Αρτινοπούλου, Καθηγήτρια Τμήματος Κοινωνιολογίας, Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών

20:00-20:30 “Η ενίσχυση της ψυχικής ανθεκτικότητας και του θετικού κλίματος στη σχολική κοινότητα: Βασικοί προστατευτικοί παράγοντες για την αντιμετώπιση καταστάσεων βίας και επιθετικής συμπεριφοράς”

Χρυσή (Σίσσυ) Χατζηχρήστου, Καθηγήτρια Σχολικής Ψυχολογίας, Διευθύντρια του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σχολικής Ψυχολογίας και του Κέντρου Έρευνας και Εφαρμογών Σχολικής Ψυχολογίας, Τμήμα Ψυχολογίας Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

20:30-21:00 Συζήτηση

Σάββατο 9 Απριλίου 2016

1η ομάδα Παράλληλων Συνεδριών
αίθουσα 1, ώρες 09.00-10.30

Προεδρείο: Κόπτσης Αλέξανδρος, Σακελλαροπούλου Ευδοξία

- **Γκάτσα Τατιανή, Σακελλαροπούλου Ευδοξία**, Η πρόληψη της ενδοσχολικής βίας/εκφοβισμού μέσω μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης κοινωνικής και συναισθηματικής αγωγής στο δημοτικό σχολείο
- **Καραγκιόζης Ιωάννης**, Σχολικός διαμεσολαβητής
- **Παπαδοπούλου Έλλη**, Όχι βία, όχι εκφοβισμός σε τάξεις και σχολεία
- **Μεδίτσκος Ανδρέας**, Επιμόρφωση εκπαιδευτικών για την βέλτιστη αξιοποίηση των προγραμμάτων αγωγής υγείας στα πλαίσια παρεμβάσεων πρόληψης της ενδοσχολικής βίας σε μαθητές δημοτικών σχολείων
- **Χατζηγεωργιάδου Μαρία, Γεωργακοπούλου Ευφροσύνη, Τζούρα Ευθυμία, Μάρκου Κώστας, Λεκίδου Κατερίνα**, Ολοκληρωμένη παρέμβαση για την πρόληψη της επιθετικής συμπεριφοράς στα δημοτικά σχολεία βασισμένη στη φιλοσοφία των ομότιμων

Σάββατο 9 Απριλίου 2016

1η ομάδα Παράλληλων Συνεδριών
αίθουσα 2, ώρες 09.00-10.30

Προεδρείο: Κωτσιόπουλος Κωνσταντίνος, Λευκοπούλου Σουλτάνα, Στράντζαλης Πολύβιος

- **Στράντζαλης Πολύβιος**, Η συμβολή του διδακτικού αντικειμένου του ΜτΘ στην πρόληψη και αντιμετώπιση της σχολικής βίας
- **Λαλάγκου Αναστασία**, Εκκλησιαστική εκπαίδευση και πρόληψη ενδοσχολικής βίας: το παράδειγμα της Πατριαρχικής Εκκλησιαστικής Σχολής Κρήτης
- **Κωτσιόπουλος Κωνσταντίνος**, Το φαινόμενο της σχολικής βίας και του εκφοβισμού. Κοινωνιολογική και θεολογική θεώρηση
- **Κολιοφούτης Αθανάσιος**, Η συνδρομή της σύγχρονης χριστιανοπαιδαγωγικής στην αντιμετώπιση του φαινομένου του σχολικού εκφοβισμού. Προς μια ποιμαντική συμβουλευτική πρόληψης και αντιμετώπισης του φαινομένου
- **Λευκοπούλου Σουλτάνα**, Ο ρόλος της συγχωρήσεως στην αντιμετώπιση και την πρόληψη του σχολικού εκφοβισμού

Σάββατο 9 Απριλίου 2016

1η ομάδα Παράλληλων Συνεδριών
αίθουσα 3, ώρες 09.00-10.30

Προεδρείο: Βορβή Ιωάννα, Κάρτσακα Ελένη Κερκίνοπούλου Γιαννούλα, Ξανθίδου Πηνελόπη

- **Βλαχοδήμου Ευπραξία, Μίχα Ελισάβετ**, *Η χαρά της συμμετοχής και της δημιουργίας*
- **Χρηστίδου Χριστίνα**, *Προγράμματα αγωγής υγείας για την πρόληψη και αντιμετώπιση φαινομένων βίας και εκφοβισμού στο σχολείο. Δυνατότητες και περιορισμοί*
- **Κερκίνοπούλου Γιαννούλα, Ξανθίδου Πηνελόπη**, *Πρόληψη περιστατικών ενδοσχολικής βίας. Το παράδειγμα ενός προγράμματος μετάβασης από το δημοτικό στο γυμνάσιο*
- **Ζέττα Βασιλική**, *Ενεργοποιούμε τους μαθητές ενάντια στο φαινόμενο του σχολικού εκφοβισμού αναπτύσσοντας τη δημιουργικότητα και την ενσυναίσθησή τους*
- **Αϊβαλιώτης Θεόδωρος, Βορβή Ιωάννα, Κάρτσακα Ελένη, Κρυσταλλίδου Φωτεινή, Λόγος, τέχνη και συμβουλευτική για την αποτροπή της βίας και του σχολικού εκφοβισμού**

Σάββατο 9 Απριλίου 2016

1η ομάδα Παράλληλων Συνεδριών
αίθουσα 4, ώρες 09.00-10.30

Προεδρείο: Δανιηλίδου Ευγενία, Ζήσης Αγγελίδης

- **Ζήσης Αγγελίδης, Δανιηλίδου Ευγενία**, *Η ομαλή μετάβαση μαθητών από το δημοτικό στο γυμνάσιο ως παράγοντας πρόληψης φαινομένων ενδοσχολικής βίας και εκφοβισμού. Ερευνητικά δεδομένα*
- **Λαμπροπούλου Σουλτάνα**, *Αιτίες, επιπτώσεις και αντιμετώπιση του φαινομένου του ηλεκτρονικού εκφοβισμού μέσω κοινωνικών δικτύων: μια έρευνα σε μαθητές γυμνασίου*
- **Ρίζου Ευανθία, Πολυμενοπούλου Αικατερίνη**, *Η μουσική παιδεία ως ανασταλτικός παράγοντας του φαινομένου του σχολικού εκφοβισμού (bullying)*
- **Κατσιούλα Παναγιώτα, Μπούτσκου Λεμονιά, Κατσιούλα Θωμαΐς**, *Η συμβολή του θεάτρου στην ενδυνάμωση των θυμάτων και θυτών σχολικής βίας και στην πρόληψη του φαινομένου*

Σάββατο 9 Απριλίου 2016

2η ομάδα Παράλληλων Συνεδριών
αίθουσα 1, ώρες 10.30-12.00

Προεδρείο: Γρόσδος Σταύρος, Μυλωνά Ζαφειρούλα, Χριστοδούλου Αναστασία

- **Κατσουλάρη Παναγιώτα**, *Το καναρινί ποδήλατο: ένα παράδειγμα υφέρπουσας βίας που δεν επιτρέπει το πεντάλ*
- **Μωραϊτης Αθανάσιος, Χριστοδούλου Αναστασία**, *Μορφές σχολικής βίας και εκφοβισμού (bullying) σε κινηματογραφικές ταινίες*
- **Γρόσδος Σταύρος**, *Πρόγραμμα συναισθηματικής νοημοσύνης: διδάσκοντας έννοιες διαμέσου προσομοιώσεων*
- **Μυλωνάς Δημήτριος, Μυλωνά Ζαφειρούλα**, *Διδάσκοντας αξίες ζωής μέσα από το παραμύθι*
- **Αναστασιάδου Ξανθίπη, Τσαλίκη Μαρία**, *Η μουσική ως μέθοδος πρόληψης και ως εργαλείο ενάντια στον σχολικό εκφοβισμό*

12.00-12.30 Διάλειμμα – Καφές

Σάββατο 9 Απριλίου 2016

2η ομάδα Παράλληλων Συνεδριών
αίθουσα 2, ώρες 10.30-12.00

Προεδρείο: Δαραής Κωνσταντίνος, Ζωγράφου-Τσαντάκη Μαρία, Καρούτζου Γεωργία, Ντολιοπούλου Έλση,

- **Ζωγράφου-Τσαντάκη Μαρία, Ντολιοπούλου Έλση**, *Εκφοβισμός ανάμεσα στους μαθητές του νηπιαγωγείου: μια μελέτη περίπτωσης*
- **Μαυροπαλιας Τρύφων**, *Η μελέτη του σχολικού εκφοβισμού μέσα από δυο μελέτες περίπτωσης*
- **Δαραής Κωνσταντίνος**, *Έλληνες εκπαιδευτικοί και τρόποι αντιμετώπισης του ομοφοβικού εκφοβισμού στο σχολείο*
- **Καρούτζου Γεωργία**, *Δημιουργία, διατήρηση και μεταβίβαση προκαταλήψεων στη σχολική ηλικία. Η πολιτισμική ετερογένεια στη σχολική πράξη*
- **Βασιλειάδης Κωνσταντίνος**, *Εκπαίδευση για την ιδιότητα του πολίτη: ενισχύοντας τη δημοκρατία, τη δικαιοσύνη και την κοινωνική ενσυναίσθηση. Μια εναλλακτική προσέγγιση για την αλλαγή της σχολικής κουλτούρας*

12.00-12.30 Διάλειμμα – Καφές

Σάββατο 9 Απριλίου 2016

2η ομάδα Παράλληλων Συνεδριών
αίθουσα 3, ώρες 10.30-12.00

Προεδρείο: Λυγίζου Χρυσώ, Νικολαΐδης Αλέξανδρος

- **Νικολαΐδης Αλέξανδρος**, Καλές πρακτικές για την καλλιέργεια θετικού κλίματος επικοινωνίας στη σχολική κοινότητα με στόχο την πρωτογενή πρόληψη της σχολικής βίας και του εκφοβισμού
- **Χαρίσης Αθανάσιος, Κυριτσοπούλου Κρυσταλένια, Κεραμιδιώτου Παρασκευή**, Περιβαλλοντικά θέματα για την ανάπτυξη θετικών διαπροσωπικών σχέσεων στο σχολείο και την πρόληψη του κοινωνικού αποκλεισμού
- **Καρούλη Παρδαλά Φωτεινή, Καρλή Δήμητρα**, Υιοθετώντας σχολικό ήθος για την πρόληψη της βίας
- **Γκιουλέκα Ιωάννα, Καρολίδου Σωτηρία, Αφροδίτη Γλερίδου, Καραχαλιά Δέσποινα**, Εναλλακτικοί τρόποι προσέγγισης του φαινομένου του σχολικού εκφοβισμού: "μικρές ιστορίες έτσι και ...αλλιώς"
- **Λυγίζου Χρυσώ**, Η ομαδοσυνεργατική διδασκαλία στη Δ.Ε. ως παιδαγωγική μέθοδος περιορισμού του φαινομένου της επιθετικότητας και της ενδοσχολικής βίας

12.00-12.30 Διάλειμμα – Καφές

Σάββατο 9 Απριλίου 2016

2η ομάδα Παράλληλων Συνεδριών
αίθουσα 4, ώρες 10.30-12.00

Προεδρείο: Κεραμιδάς Κωνσταντίνος, Μανιάκας Θεόδωρος

- **Μπαζούκης Αθανάσιος**, Ένα επεισόδιο ναρκισσιστικής οργής στο σχολείο: δυνατότητες και όρια των παιδαγωγικών και συμβουλευτικών παρεμβάσεων στο ελληνικό σχολείο άλλοτε και σήμερα
- **Καρολίδου Σωτηρία**, Η ετερότητα παράγοντας διομαδικών συγκρούσεων στο σχολικό περιβάλλον
- **Κάναλη Ευαγγελία**, Σχολική βία - bullying: παρέμβαση της εκπαιδευτικής κοινότητας στην πρόληψη και αντιμετώπισή της
- **Μανιάκας Θεόδωρος**, Γλωσσικός εκφοβισμός και σχολείο

12.00-12.30 Διάλειμμα – Καφές

Σάββατο 9 Απριλίου 2016

Συμπόσιο 1: Η βία με μια άλλη ματιά

Αίθουσα: Αμφιθέατρο Μουσικού Σχολείου Θεσσαλονίκης,
ώρες 12.30-14.00

Συντονιστής: Παναγιώτης Ζ. Ανανιάδης, Περιφερειακός Διευθυντής Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Κεντρικής Μακεδονίας

Συμμετέχουν:

Μητροπολίτης Παύλος Σιατίστης και Σισανίου

Κωνσταντίνος Ζουράρις, Βουλευτής

Αρχιμανδρίτης Βαρνάβας Γιάγκου

Χρήστος Τσιρώνης, Επίκουρος Καθηγητής στη Θεολογική Σχολή στον Τομέα Ηθικής και Κοινωνιολογίας

Τριαντάφυλλος Σερμέτης, Θεολόγος-Φιλολόγος, Υπ. Δρ. Φιλοσοφίας

14.00-16.00 Διάλειμμα

Σάββατο 9 Απριλίου 2016

3η ομάδα Παράλληλων Συνεδριών
αίθουσα 1, ώρες 16.00-17.30

Προεδρείο: Παρασκευάς Απόστολος, Πηλείδου Κωνσταντίνα, Χατζηνικολάου Άγγελος

- **Χατζηνικολάου Άγγελος**, *"Η πανδημία της ενδοσχολικής βίας": μύθοι και λόγοι στις επικοινωνιακές και πολιτικές παρεμβάσεις για τη διαμόρφωση των ποικίλων μορφών ρατσισμού και βίας. Το παράδειγμα του Δενδροποτάμου Θεσσαλονίκης*
- **Παρασκευάς Απόστολος, Ζερβού Κυριακή, Παπαλάμπρου Βασιλική**, *Σχεδιασμός, εφαρμογή και πρώτα αποτελέσματα προγράμματος επιμόρφωσης σε εκπαιδευτικούς και γονείς στα πλαίσια της ενδοσχολικής βίας στα σχολεία της 3ης Π.Ε. Χαλκιδικής*
- **Πηλείδου Κωνσταντίνα**, *Επιθετική συμπεριφορά, βία και σχολικός εκφοβισμός στις σχολικές μονάδες ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης: διαπιστώσεις, προβληματισμοί, προτάσεις*
- **Μπατζίδου Αικατερίνη**, *Ενδυνάμωση της ψυχικής ανθεκτικότητας μαθητών του δημοτικού σχολείου με το πρόγραμμα παρέμβασης "παίζοντας ντάμα"*

Σάββατο 9 Απριλίου 2016

3η ομάδα Παράλληλων Συνεδριών
αίθουσα 2, ώρες 16.00-17.30

Προεδρείο: Αδαμόπουλος Ιωάννης, Μιχαηλίδου Χριστίνα, Ρουμπίδης Χρήστος

- **Φριλίγκος Στυλιανός, Μιχαηλίδου Χριστίνα, Αντικουλανη Κυριακή**, Διερεύνηση του φαινομένου του σχολικού εκφοβισμού στο 1ο Πειραματικό ΓΕΛ "Μανόλης Ανδρόνικος"
- **Κατσάνης Γεώργιος, Αλμπανάκη Ξανθή**, Βιωματική πρακτική: υλοποίηση διαθεματικών συνδιδασκαλιών για την πρόληψη της σχολικής βίας
- **Σιαπερόπουλος Νίκος, Άγγου Όλγα, Γιαννάκου Θεανώ, Δελίγκας Μένιος, Πολυχρονιάδου Ευαγγελία**, Αξιολόγηση δεδομένων και παράλληλες δράσεις μέσα στη σχολική κοινότητα
- **Σάμσαρη Ελένη, Σάμσαρης Πέτρος, Σιομπότη Μαρία**, Αντιλήψεις των διευθυντών των σχολικών μονάδων για το ρόλο τους κατά την αντιμετώπιση του εκφοβισμού μεταξύ μαθητών

Σάββατο 9 Απριλίου 2016

3η ομάδα Παράλληλων Συνεδριών
αίθουσα 3, ώρες 16.00-17.30

Προεδρείο: Ακριτίδης Νικόλαος, Γραίκος Νικόλαος

- **Γραίκος Νικόλαος**, Σχεδιασμός ενδοσχολικών δράσεων πρόληψης και αντιμετώπισης της επιθετικής συμπεριφοράς στο σχολείο. Οι ρόλοι των συλλόγων διδασκόντων, των γονέων και του σχολικού συμβούλου
- **Λαφαρά Αναστασία**, Μαθαίνω να αναγνωρίζω τα συναισθήματά μου και να τα εκφράζω θετικά!
- **Παπάς Αναστάσιος, Μπούσια Ελένη, Ελληνιάδου Έλενα**, Θα σου πω μια ιστορία. Έλα να σπάσουμε τον κύκλο της βίας
- **Σαββοπούλου Μαρία**, "Επικοινωνώ, εμπιστεύομαι, αγαπώ": ένα πρόγραμμα για τον σεβασμό στο διπλανό μου και τον εαυτό μου
- **Αλεβίζος Στέφανος**, Διαδραστικό εκπαιδευτικό εργαλείο για την αντιμετώπιση του σχολικού εκφοβισμού

Σάββατο 9 Απριλίου 2016

3η ομάδα Παράλληλων Συνεδριών
αίθουσα 4, ώρες 16.00-17.30

Προεδρείο: Παπαδοπούλου Μαρία, Σουσαμίδου Αικατερίνη

- **Καραγιώργου Ιωάννα, Χατζηγεωργιάδου Σοφία**, *Bullying ενσυναίσθησης: μια πρόταση για το νηπιαγωγείο... χωρίς επιθετικούς προσδιορισμούς*
- **Παπαδοπούλου Μαρία, Ασλαματζίδου Κασσιανή**, *Ιστοριογραμμή και γιορτές στο σύγχρονο νηπιαγωγείο: τόπος συνάντησης μνήμης και διαλόγου!*
- **Κλειδαρά Μαρία**, *Νοιάζομαι και φροντίζω τον εαυτό μου και τον άλλο. Εφαρμογή του καινοτόμου προγράμματος WE C.A.R.E. στο νηπιαγωγείο*
- **Γαβριήλ Μαρία, Λουκοπούλου Ελένη, Καραθανάση Ζαχαρένια**, *Γνωρίζω-αισθάνομαι-αντιδρώ: σέβομαι τη διαφορετικότητα*

Σάββατο 9 Απριλίου 2016

Συμπόσιο 2: Σχολική βία: ένα σύνθετο κοινωνικό φαινόμενο με
πολύπλευρες διαστάσεις

Αίθουσα: Αμφιθέατρο Μουσικού Σχολείου Θεσσαλονίκης,
ώρες 17.30-19.00

Συντονιστής: Αλέξανδρος Κόπτης, Σχολικός Σύμβουλος Π.Ε.

Συμμετέχουν:

Θεμιστοκλής Δημητρακόπουλος, Πολιτικός Επιστήμονας – Συγγραφέας, Σύμβουλος του Υπουργού Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων σε θέματα Πολιτισμού, Περιβάλλοντος, Δικαιωμάτων και Αλληλεγγύης

Λίλιαν Αθανασοπούλου, Διευθύντρια της Παιδοψυχιατρικής Κλινικής του Γ.Ν. Παπανικολάου
Γιώργος Μόσχος, Συνήγορος του Παιδιού

Χαράλαμπος Τζορμπατζούδης, Καθηγητής Τμήματος Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού ΑΠΘ
Μαρία Χατζηελευθερίου, Παιδοψυχίατρος, Διευθύντρια Ε.Σ.Υ., Υπεύθυνη Παιδοψυχιατρικού Τμήματος ΚΨΥ Βόλου, Γεν. Νοσοκομείο Βόλου

19.30 Θεατρική παράσταση - Ελληνικό Playback Θέατρο

Ένα σχήμα Playback αποτελείται από 5-7 ηθοποιούς, ένα μουσικό και τον συντονιστή που είναι ο συνδεδεμένος κρίκος του σχήματος με τους θεατές και υπεύθυνος για την ροή της παράστασης. Ο πυρήνας της παράστασης είναι η αφήγηση ιστοριών, στιγμιотύπων ή και ονείρων από τους θεατές. Στη συνέχεια

ακολουθεί η άμεση αυτοσχεδιαστική εκδραμάτισή τους από τους ηθοποιούς, βάσει ορισμένων τεχνικών. Ο θεατής διαλέγει τους ηθοποιούς που προτιμά για τους διάφορους ρόλους και παρακολουθεί την ιστορία του να "αναδημιουργείται" (Play-back) μπροστά του, χωρίς καμιά προετοιμασία. (<http://www.playbacktheater.gr>).

Κυριακή 10 Απριλίου 2016

Βιωματικά Εργαστήρια (α' κύκλος), ώρες 09.00-11.00

1ο Εργαστήριο, αίθουσα 1

Παναγιώτης Βαρσάμης, Ηλίας Χάλιος, Αντιμετώπιση του εκφοβισμού βασισμένη σε ανάγκες και εστιασμένη σε λύσεις

2ο εργαστήριο, αίθουσα 2

Ιωάννα Ντέρη, Ιωάννης Τομπούλογλου, Εκπαίδευση μαθητριών και μαθητών στην ειρηνική επίλυση των συγκρούσεων στο σχολικό χώρο μέσα από τα δικαιώματα του παιδιού

3ο εργαστήριο, αίθουσα 3

Ρίτσα Μαντζαβέλα, Τα τρία πρόσωπα του θύματος: μια βιωματική δραματοθεραπευτική προσέγγιση της σχολικής βίας και του εκφοβισμού

4ο εργαστήριο, αίθουσα 4

Σοφία Μουτιάγκα, Πρόληψη προβλημάτων βίαιης συμπεριφοράς στο σχολείο

5ο εργαστήριο, αίθουσα 5

Ειρήνη Αναγνώστου, Κωνσταντίνα Πηλείδου, Γνωρίζω και αλλάζω, χωρίς να νιώθω φόβο

6ο εργαστήριο, αίθουσα 6

Λίνα Συμεωνίδου, Κατερίνα Μπατγίδου, Διαχείριση βίας στο σχολικό περιβάλλον, υιοθετώντας αφηγηματικές τεχνικές της οικοσυστημικής προσέγγισης (εστίαση σε μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες)

7ο εργαστήριο, αίθουσα 7

Ελισάβετ Σιμουλίδου, Αντιμετώπιση προβληματικών καταστάσεων στο σχολείο. Το φαινόμενο του αποδιοπομπαίου τράγου

8ο εργαστήριο, αίθουσα 8

Φωτεινή Καρούλη Παρδαλά, Δήμητρα Κάρλη, Μιχάλης Μουχλιανίτης, Η τέχνη ως μέσο πρόληψης και αντιμετώπισης της σχολικής βίας

9ο εργαστήριο, αίθουσα 9

Χαρίκλεια Τερζητάνου, Πρόληψη και αντιμετώπιση του κοινωνικού ρατσισμού με τη βοήθεια των τεχνών: παραδείγματα εκπαιδευτικών εργαλείων και δραστηριοτήτων

10ο εργαστήριο, αίθουσα 10

Χριστίνα Χρηστίδου, Πασχάλης Σεντέρης, Σχεδιάζοντας και υλοποιώντας ένα πρόγραμμα σχολικής διαμεσολάβησης-ειρηνικής επίλυσης συγκρούσεων στο σχολείο

11ο εργαστήριο, αίθουσα 11

Δημήτρης Φιλόκωστας, Η μη βίαιη αντίσταση ως απάντηση στη βία στο σχολικό πλαίσιο

Κυριακή 10 Απριλίου 2016

4η ομάδα Παράλληλων Συνεδριών
αίθουσα 1, ώρες 11.00-12.30

Προεδρείο: Κάρτσακα Ελένη, Κερκίνοπούλου Γιαννούλα, Πατσίδου Ηλιάδου Μαρίνα

- **Κερκίνοπούλου Γιαννούλα, Κάρτσακα Ελένη, Δημιουργική επικοινωνία μονόδρομος στο αδιέξοδο της βίας**
- **Σπαθαρά Εύα, Φρυδά Ευαγγελία, Η δημιουργική εκφραστική γραφή ως καινοτόμα διδακτική πρακτική για την πρόληψη του σχολικού εκφοβισμού**
- **Πατσίδου Ηλιάδου Μαρίνα, Παπαδοπούλου Μαρία, Ραπτοπούλου Αναστασία, Χτίζοντας το σχολείο ειρήνης μέσα από την τέχνη**
- **Γκουλιαμα Αλεξάνδρα, Πίνιου Ματούλα, "Εσύ γελάς μ' αυτό;" μια εφαρμοσμένη διδακτική πρόταση (project) για τον οπτικό εγγραμματισμό των μαθητών απέναντι στις τηλεοπτικές αναπαραστάσεις επιθετικότητας των κινούμενων σχεδίων**
- **Γαρέζου Γεωργία, Λέμε όχι στη βία. Εκφράζουμε τα συναισθήματά μας με μουσική και χορό**

Κυριακή 10 Απριλίου 2016

4η ομάδα Παράλληλων Συνεδριών
αίθουσα 2, ώρες 11.00-12.30

Προεδρείο: Γώτη Ευθυμία, Παπαδέλης Ιωάννης, Χαλκιάς Γεώργιος

- **Γώτη Ευθυμία, Χαλκιάς Γεώργιος, Διερεύνηση του φαινομένου του σχολικού εκφοβισμού σε νηπιαγωγεία και δημοτικά σχολεία του Δήμου Αλεξάνδρειας, με πληθυσμιακή υπεροχή παιδιών Ρομά**
- **Λασπάς Αναστάσιος, Λασπάς Ευάγγελος, Μπουρτζή Μαρία, Ρατκίδου Φωτεινή, Οι απόψεις των γονέων για τη σχολική βία**
- **Πασχαλίδης Γεώργιος, Κοινωνική αντιμετώπιση της σχολικής βίας**
- **Καρπούζη Μαργαρίτα, Πεποιθήσεις των μητέρων για τη συμπεριφορά των παιδιών τους στο σχολικό εκφοβισμό: συσχέτιση με τον τύπο γονεϊκότητας**
- **Παπαδέλη Χρυσή, Παπαδέλης Ιωάννης, Προβλήματα στην εμφάνιση του προσώπου ή του σώματος ως αιτία πρόκλησης σχολικής βίας (bullying)**

Κυριακή 10 Απριλίου 2016

4η ομάδα Παράλληλων Συνεδριών
αίθουσα 3, ώρες 11.00-12.30

Προεδρείο: Παλάζη Χρυσάνθη, Χασεκίδου-Μάρκου Θεοδώρα

- **Παλάζη Χρυσάνθη, Δεμιρτζή Καλλισθένη**, Συνεργασία εκπαιδευτικών δομών συμβουλευτικής και φορέων πρόληψης στην προσπάθεια αντιμετώπισης συμπεριφορών που δυσχεραίνουν την εύρυθμη λειτουργία της σχολικής μονάδας. Παραδείγματα καλής πρακτικής
- **Σταυρή Γαρυφαλλιά**, Σχολικός εκφοβισμός: εννοιολογική προσέγγιση, σημερινή ελληνική πραγματικότητα, αίτια, συνέπειες, αντιμετώπιση
- **Δαλαμπύρα Έλσα, Καρανάσιου Ελισάβετ, Γιαρένης Χρήστος**, Νομοθετικό πλαίσιο σχολικού εκφοβισμού - η εμπειρία του γραφείου νομικής υποστήριξης
- **Μπαφίτη Άννα**, Εκφοβισμός κατά τη μετάβαση από το δημοτικό στο γυμνάσιο: ερευνητικά δεδομένα και μηχανισμοί πρόληψης
- **Σπυροπούλου Ελευθερία**, Όταν οι γονείς καλούνται στο σχολείο: η στάση του εκπαιδευτικού

Κυριακή 10 Απριλίου 2016

4η ομάδα Παράλληλων Συνεδριών
αίθουσα 4, ώρες 11.00-12.30

Προεδρείο: Πατσαλής Χρίστος, Φανιόπουλος Χριστόδουλος

- **Γαβριηλόγλου Σταματία**, Ευρωπαϊκό δίκτυο κατά του σχολικού εκφοβισμού (EAN): Ευρωπαϊκός οδηγός καλών πρακτικών κατά του σχολικού εκφοβισμού
- **Αρβανιτίδου Βιργινία**, Αθέατες μορφές βίας στο σχολικό πλαίσιο υπό το πρίσμα της παιδαγωγικής της ειρήνης
- **Πατσαλής Χρίστος**, Οργάνωση προγράμματος επιμόρφωσης εκπαιδευτικών δημοτικού σχολείου για το φαινόμενο της σχολικής βίας και του εκφοβισμού (bullying)
- **Βέζας Θωμάς**, Η κοινωνική διάσταση της γνώσης: ο ρόλος του σχολείου και της οικογένειας στην αποδυνάμωση του φαινομένου της ενδοσχολικής βίας
- **Φανιόπουλος Χριστόδουλος, Πιπεράς Κωνσταντίνος**, Η διαχείριση της ετερότητας στα σχολικά εγχειρίδια του δημοτικού και το μάθημα της φυσικής αγωγής ως παράγοντας αντιμετώπισης του σχολικού εκφοβισμού

Κυριακή 10 Απριλίου 2016

Βιωματικά Εργαστήρια (β' κύκλος), ώρες 12.30-14.30

12ο Εργαστήριο, αίθουσα 1

Αναστασία Στοιμενίδου, Βασίλειος Πλούμης, *Playback* θέατρο στο πνεύμα της ενότητας

13ο εργαστήριο, αίθουσα 2

Μαρία Παπαδοπούλου, *Κυρία... Είμαι θύμα bullying!*: η άγνοια, η άρνηση, η αποσιώπηση. Οι εκπαιδευτικοί, οι γονείς, οι συμμαθητές. Οι αντιστοιχίες, οι διαπιστώσεις, οι λύσεις σε μια περίπτωση σχολικού εκφοβισμού

14ο εργαστήριο, αίθουσα 3

Σταύρος Κουταντώνης, Δέσποινα Στυλποπούλου, *Σχολικός εκφοβισμός-δραματοποιώ και συναισθάνομαι*

15 εργαστήριο, αίθουσα 4

Ελένη Δελήμπεη, Στέργιος Παπαδόπουλος, *Η χρήση ψηφιακής τάξης (tablet) και η δημιουργία πολυμεσικής εφαρμογής (βίντεο) ως μέτρο πρόληψης και αντιμετώπισης του φαινομένου του σχολικού εκφοβισμού*

16ο εργαστήριο, αίθουσα 5

Ιωάννης Τρικκαλιώτης, Μαρία Παπαδοπούλου, *Διαχείριση της διαφορετικότητας και πρόληψη εκφοβισμού-βίας στη σχολική τάξη: ένα διδακτικό παράδειγμα*

17ο εργαστήριο, αίθουσα 6

Γιάννης Πουταχίδης, Εύη Καπλάνη, *Η τέχνη ενάντια στη βία: αντιμετωπίζοντας τον σχολικό εκφοβισμό μέσα από το θέατρο των καταπιεσμένων (θέατρο forum) του A.Boal*

18ο εργαστήριο, αίθουσα 7

Αικατερίνη Αποστολίδου, Δέσποινα Δαμιανίδου, *Οι πρωταγωνιστές της ενδοσχολικής βίας*

19ο εργαστήριο, αίθουσα 8

Στέλλα Πλάτσκου, Ελένη Σταυροπούλου, *Αντι-δρώντας στη βία: βιωματικό εργαστήριο εκπαιδευτικού δράματος για την αντιμετώπιση του σχολικού εκφοβισμού*

20ο εργαστήριο, αίθουσα 9

Ελένη Κάρτσακα, Γιαννούλα Κερκίνοπούλου, *Εικαστικές γέφυρες ενάντια στη βία και στον σχολικό εκφοβισμό*

21ο εργαστήριο, αίθουσα 10

Ελευθερία Σπυροπούλου, *Όταν οι γονείς καλούνται στο σχολείο: η στάση του εκπαιδευτικού*

22ο εργαστήριο, αίθουσα 11

Αναστάσης Μαυρομιχάλης, Λουκία Μελετίδου, *Σχολικός εκφοβισμός: ατομική ή κοινωνική υπόθεση;*

Αναρτημένες ανακοινώσεις

Βλάχος Ευάγγελος, *Η διδασκαλία των παραδοσιακών πολεμικών τεχνών στο σχολείο ως πρόγραμμα παρέμβασης για παιδιά με προβλήματα συμπεριφοράς*

Δουρτμέ Μαριάννα, Κατσαρού Δήμητρα, *Πρόληψη της σχολικής βίας στο επίπεδο των εκπαιδευτικών παρεμβάσεων: νεότερες μελέτες και τάσεις*

Ελευθεριάδου Λασκαρίνα, Χειλάκη Αγγελική, *Οι εικαστικές τέχνες και το θέατρο ως μέσα πρόληψης της βίας και του εκφοβισμού στο σχολείο: μια εκπαιδευτική εφαρμογή*

Καρούλη Παρδαλά Φωτεινή, Κίτη Δήμητρα, *Διαφορετικοί αλλά ίσοι-όχι στη βία ναι στη φιλία*

Καρούτζου Γεωργία, *Γονεϊκή εμπλοκή στην εκπαιδευτική διαδικασία*

Λαμπράκη Σπυριδουλα, Γρίλλια Ρωμαλέα Μαρία, Λαμπράκη Κωνσταντίνα, Μαλάτου Βικτωρία, Μπάλλα Αφροδίτη, Πασαλίδου Χριστίνα, *Λέμε όχι στη βία*

Μανώλη Βάια, Κεφίλη Ελένη, *Εσύ κι εγώ... είμαστε εμείς!*

Μπάτσιος Γεώργιος, *Διδακτική της ειρήνης: δραστηριότητες δημιουργικής γραφής στην τάξη*

Νικήτα Παναγιώτα, *Ο μαγικός κόσμος των χρωμάτων*

Παλασίδου Αικατερίνη, Παλασίδου Μαρία, *Σχολικός εκφοβισμός: από τον ορισμό στην αντιμετώπιση*

Παπαδάκη Αντωνία, Πολυξενίδου Αντωνία, Κούγκας Κωνσταντίνος, *Επιμορφωτικές δράσεις των μελών ΠΟΔΠ της ΔΔΕ Πέλλας με εστίαση στην πρόληψη της ενδοσχολικής βίας*

Πλιότα Μαρία, Τσιντόνη Ελένη, Χρήστου Παρασκευή, *Δράσεις του Παρατηρητηρίου του σχολικού εκφοβισμού της Περιφερειακής Διεύθυνσης Εκπαίδευσης Πελοποννήσου*

Ρωμανίδου Αφροδίτη, Πετρακάκη Κατερίνα, *Η αξιοποίηση της θεωρίας της μετασχηματίζουσας μάθησης μέσα από την τέχνη για τον σχολικό εκφοβισμό: μελέτη περίπτωσης σε νηπιαγωγείο*

Τσικαλοπούλου Μαρία, Παυλίδου Σοφία, *Ενδοσχολική βία*